

ZPRAVODAJ

Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel

5/2009

Slavné výročí ...

V první květnové dekádě si pravidelně připomínáme slavné výročí ukončení nejstrašnější války v dějinách lidstva, vítězství nad fašismem, osvobození naší vlasti ... S vděkem a hrdostí si vždy uvědomujeme, že nemalý podíl na vítězství mají i Češi z Volyně. Mnozí z nich v boji za naši svobodu a šťastnou budoucnost obětovali i to nejcennější.

Pro trvalou připomínku jejich hrdinství i obětí požádala redakce přímou účastníci bojů, příslušníci 1. čs. armádního sboru v SSSR Irenu Malinskou, o příběh z nelehké doby. U příležitosti výročí také otiskujeme poutavé vzpomínky pamětníků, žel, prostor našeho Zpravodaje nedovoluje zveřejnit všechny příspěvky v jejich plném rozsahu ... *Redakce*

Neobvyklý příběh

V tomto měsíci jsme oslavili výročí ukončení války. Vzpomínek na tyto dny máme každý hodně, ale pomalu zapomínáme ... Jsou to většinou vzpomínky jednotlivců a je škoda, že je nepředáváme ostatním. Dějiny, to je dokument, ale o skutečně prožitě zážitky bychom se měli podělit s ostatními, dokud ještě žijeme ...

To, o čem chci napsat, nemá nic společného s koncem války, ba naopak, tento příběh se stal v prvních dnech Karpatско-Dukelské operace. Můj bratránek sloužil u motoroty a občas jsem za ním zašla, pokud jsme byli ještě ve výcviku. Jeho kamarádi si dělali legraci, že až budou raněni, měly bychom je pečlivě ošetřovat. Jejich velitelem byl rotmistr Huňa a i ten se k nim někdy připojil. Byly to sice jen žertíky, ale já jsem je neměla ráda.

Začátkem září jsme byly nasazeny na frontu. Hned první dny jsem se dozvěděla, že bratránek je raněn a ovezli ho přímo do týlové nemocnice. Jednoho rána, když jsem odcházela z noční služby, přivezli raněného rtm. Huňu. Poodešla jsem k jeho pryčně a on mi vyprávěl o zraněném bratránkovi. Rotmistr byl v dobré náladě, na nic si nestěžoval, a kdybych nevěděla, že je raněn, nikdy bych to na něm nepoznala. Do stanu přišla dr. Englová na ranní vizitu a zeptala se mně, co tam dělám, když mám po noční službě, ale vzápětí mi řekla, abych zašla do vedlejší budovy, že tam leží raněný, který je po operačním zákroku a bude se probouzet z narkózy, abych mu píchla injekci na uklidnění. Slíbila jsem rotmistrovi, že si ještě za ním zajdu pohovořit. V místnosti ležel jen ten jeden raněný, chtěla jsem nabrat roztok do stříkačky, ale on už v agonii se najednou posadil a začal něco drmolit. Položila jsem ho a snažila jsem se natáhnout lék do stříkačky, ale on sebou opět trhl a stále něco říkal. Opakovalo se to několikrát a mně se nepodařilo ani tu stříkačku natáhnout. Jeho řeč se stala srozumitelnější, stále volal někoho, aby na něj počkal. To už nevěděl, co se s ním děje, byl prostě v agonii. Ještě několikrát volal na někoho a dokonce začal volat ruské nadávky. Nakonec se z posledních sil posadil a vykřikl: „Počkej, Huňo, já už jdu“. Padl na pryčnu a zemřel. Chvilí jsem stála jako

omráčená, ale než jsem se vzpamatovala, už tu byla i s celou vizitou ve dveřích doktorka Englová. Vyděšeně jsem ji chytila za ruku a zeptala jsem se „co je s Huňou“ a řekla jsem jí, co se tu dělo. Když jsem skončila, paní doktorka jen krátce řekla: „Totéž bylo s Huňou, zemřel stejně jako ten zde. A volal jeho jméno.“

Hodně jsem o tom přemýšlela, vždyť rotmistr, když jsem odcházela, jevil se jako by mu vůbec nic nebylo, i když byl těžce raněn. Mluvil jako v běžném hovoru a dokonce si zažertoval, když řekl: „Tak jsme žertovali, že nás budete ošetřovat, a už jsem tady“ ...

Vyprávěla jsem tento případ lékařům, psychiatrovům i psychologovi, žádný z nich nerozuměl tu záhadnou smrt vysvětlit. Vysvětlení prostě neexistovalo. Jediné, co se k tomu dá říci je, že existují věci mezi zemí a nebem, které dosud nedovedeme vysvětlit.

I tato příhoda patřila k válce a náhodou jsem se stala jejím svědkem.

Konec války zamezil dalším takovým nevysvětlitelným příhodám. A já bych všem spolubojovníkům přála, aby nikdy nezapomněli na to, co jsme museli prožít, abychom se dočkali toho krásného dne konce války a nikdy nezapomněli na ty, kteří se toho dne nedožili a nemohli se z něj radovat.

Malinská-Šmidtová I.

Vzpomínka na mého otce ...

Já jsem se narodil v malé vesničce Chomout na Volyni. Naše vesnice byla u hlavní silnice Lvov-Kiev a asi půl cesty mezi Dubnem a Rovnem. Právě přes celou poslední válku můj otec Antonín Odstrčil byl předsedou naší obce. Všechna vojska co tudy táhla něco vyžadovala, něco chtěla, něco potřebovala a také některá vyhrožovala.

Můj otec se poctivě staral, aby naše vesnička přežila ty hrůzy války a aby vlk byl syt a ovce celá. Nejdříve to byli Sověti, potom Němci a pak zase Sověti a mezi tím i Banderovci a ti asi byli nejhorší. Nejdříve pomohli Němcům vyvraždit Židy, potom vraždili Poláky a nakonec se dali do Čechů. A byli to právě starostové a jejich rodiny, po kterých šli nejdříve. Můj táta těm hrdlořežům nevěřil a byl na ně připraven. Vždycky nějakou zbraň doma měl.

Bylo to v červnu 1944 když jednou pozdě v noci někdo tlučel na dveře. Maminka se ptala, kdo to je a on odpověděl ať otevře, že chtějí mluvit s předsedou. Maminka jim řekla, že není doma. On ale tloukl dál a domáhal se, aby otevřela. Táta a já jsme byli v kuchyni u okna a vidíme, že sedí chlap na koni u samého okna. Když viděli, že máma neotevře, tak on celou silou kopl do okna a to vyletělo i s rámem do kuchyně. Táta dále nečekal a začal střílet oknem ven. Banderovci se asi zalekli a začali střílet též. Maminka vyběhla na půdu, otevřela světlik a volala o pomoc. Můj starší bratr Josef byl na druhém konci vsi a když slyšel, co se u nás děje, tak běžel ke škole, kde byl zvon a začal zvonit na poplach. Dlouho však nezvonil, protože provaz se utrhl a bylo zvonění konec. Bratr se rozhodl běžet do sousední obce Krilov, kde byla stanice policie (Strybki) hledat pomoc.

U nás se mezitím utišilo. Díváme se oknem ven a nevidíme nikoho. Táta povídá: „Musíme jít ven a podívat se, co se děje.“ Já pomalu otvírám dveře a táta s připravenou puškou vedle mne. Jdeme ven. Nikde ani duše. Obešli jsme barák dokola, ale nikoho nevidíme. Táta povídá, že oni se mohou vrátit, musíme počkat venku, aby nás nepřekvapili. Přes cestu bydlel můj strýc Aleksandr Odstrčil a u cesty měl vysazený vysoký živý plot. Oba jsme se vtačili do toho plotu a čekáme. Najednou slyšíme, že jdou. Šourají se blízko plotu k nám. Když ten první byl již blízko, táta zavolal: „Stůj. Kdo jde?“ A slyšíme: „Tati, nestřilejte, to jsem já!“ Můj bratr a Strybky, naše pomoc.

Byli jsme šťastni, že to tak skončilo. Druhý den otec jel do městečka Varkoviče, asi dva km, kde byla sovětská posádka a nějaká policie. Našel nám ubytování a za dva dny jsme se stěhovali do Varkovič.

Otec dále zastával funkci předsedy a také dále hospodařili na Chomoutě, ale jen ve dne a vždy ve střehu a se zbraní po boku. Ani jednou jsme v našem domě nenocovali.

Konečně přišel ten vytoužený den prvního dubna 1947, a jeli jsme domů do Čech. Naše cesta končila v Šumperku, kde jsme byli ubytováni v nějakém středisku. Tam nás zastihla velká oslava Prvního máje. S velkou zvědavostí jsme se šli podívat na tu oslavu. Opravdu to bylo krásné. Dechovka hrála, pivo se čepovalo a šel velký průvod. Jaké však bylo naše překvapení, když v průvodu vidíme plno rudých vlajek, portrét Stalina a velký transparent: „Se Sovětským svazem na věčné časy.“ Běží babička s košíkem rudých karafiátů a volá: „Kupte si kytičku na podporu strany.“ A když se jí táta zeptal které strany, povídá: „No ty naši, komunistické!“

Když jsme přišli domů, táta povídá: „Utíkali jsme od komunistů a oni jsou již tu, to pro nás asi nebude.“ O deset měsíců později jsme již byli v Kanadě.

Velmi rád čtu Zpravodaj a ty zajímavé vzpomínky našich krajanů, jak na Volyni bylo krásně, jak tam kvetly zahrady a jaký byl čistý vzduch. A opravdu to tak bylo, zvlášť když na to vzpomínáme po šedesáti nebo více letech. Když ale vzpomenu na tu druhou stránku našeho života tam, tak jsem si jistý, že všichni děkujeme Pánubohu, že jsme odtamtud pryč.

Antonín Bennett-Odstrčil, Toronto, Kanada

O tom, co bylo ...

S velkým zájmem jsem si přečetla knihu „O tom, co bylo“, napsanou pí Ing. Zoe Klusákovou-Svobodovou. Půjčila mi ji moje sousedka paní Marie Seitlová, které jí věnovala právě autorka této knihy při odhalování pomníku pana prezidenta Edvarda Beneše v Žatci v r. 2007. Při vzpomínkách na dávno minulé 8. květen, kdy se slaví po 64 letech konec války a osvobození od fašistické zrůdy mě tato kniha připomněla krásnou vzpomínku na pana generála a prezidenta Ludvíka Svobodu, pod jehož vedením bojoval v 1. armádním zahraničním sboru v SSSR i můj manžel. Šel v urputných bojích od Ukrajiny přes Polsko,

Duklu a Slovensko, kde byl těžce raněn a odvezen do nemocnice Moršansk, tambovské oblasti, někam dál za Moskvou, kde byl operován a léčen přes 7 měsíců. Zůstal se třemi prsty na pravé ruce s prostřelením levého ramene, se střepinou v hrudi od granátu, která prošla krkem.

Můj statečný a obětavý manžel zemřel v roce 1984 v 64 letech.

V roce 1972 se konal zájezd ze Zemědělského nákupního závodu v Novém Jičíně do Prahy, kterého jsme se s manželem zúčastnili a s námi jel i pan Chromec, držící na klíně pečlivě zabalený objemný předmět. Požádal mého manžela, jakožto spolubojovníka pana gen. Ludvíka Svobody, aby s ním šel na hrad, že tam nese bustu jako dárek panu prezidentovi. Manžel byl potěšen, že se mu naskytla taková pocta. Já jsem je tehdy doprovodila na hrad a zůstala jsem dole v přijímací kanceláři u pana Fořta. Pan Chromec s manželem byli panem prezidentem při předání busty vřele přivítáni a pohoštěni. Při tom se rozvinula debata a vzpomínky na válku, na velitele, na padlé hrdiny a kamarády, na utrpěná zranění. Pan prezident se zajímal i o zranění mého manžela, jehož stopy si nechal manželem ukázat a pak řekl: „dostal jsi to pořádně“. Manželovi se už zdálo, že ruší prezidentův drahocenný čas a vstal s poznámkou, že na něj dole čeká manželka a že by se chtěl rozloučit. Pan prezident nato řekl: „Proč jsi ji nevezl s sebou?“ a poslal pro mě. Uplynulo již přes 36 let od té chvíle, ale dodnes se mi slzy derou do tváře dojetím. Panu prezidentovi bylo tehdy 77 let a srdečně mne přivítal. Manželovi donesl knihu „Náš velitel“ s vlastnoručním věnováním. Jeho rukopis byl tak pečlivý a stejný jako na manželových diplomech k medailím, které obdržel za boje proti fašistům. Řekla jsem, pane prezidente, nikdo nám neuvěří, že tady s Vámi sedíme na hradě a povídáme si s Vámi. A on neváhal a poslal pro p. dr. Pudlák, aby dovedl fotografa, ale ten přišel s nepořízenou, že fotograf má ten den volno. Vzpomínka na ten den mi zůstala po celý život

Oba s manželem pocházíme z Volyně, já z vesnice Ledochovka mezi Luckem a Dubnem, manžel z vesnice Malovana. Mám ještě jednu hezkou vzpomínku na rok 1969 kdy pan prezident Svoboda navštívil Moravu a my jsme zorganizovali zájezd na ostravské letiště do Mošnova uvítat pana prezidenta s chotí. Měla jsem to štěstí, že pan prezident stál proti mně ve vzdálenosti asi 2 metry, držel v ruce krásnou kytici červených růží a hodil ji směrem ke mně a já jsem ji chytila. Byla to pro mne velká vzácnost, usušila jsem si ji a uchovávám ji na zvláštním místě spolu s manželovými medailkami.

Když jsem četla knihu „O tom co bylo“, vstávaly mi vlasy na hravě hrůzou. Pojala mě lítost a zlost, jak v okupační době strádala celá rodina generála Svobody. Doporučuji všem, aby si tuto knihu přečetli.

Imůj osud za nacistické okupace byl tragický. Měla jsem bezvadné rodiče, sestru a bratra a celé příbuzenstvo, z nichž nikdo nezůstal naživu. 6. 12. 1942 odvedli na udání přede mnou mé rodiče na popravu. Bylo mi tehdy 16 let. Bratr byl mobilizován do Rudé armády na Volyni. Když Německo napadlo Sovětský svaz, padl do německého zajetí. Uprchl a skrýval se celé 3 roky, pak byl odhalen a popravili s ním i jeho manželku a sedmnáctiletou jejich dceru. Moje sestra byla nasazena s mládeží na nucené práce na kopání rašeliny. Pracovali po pás ve vodě, spali ve stodolách. Když u nich našli protifašistické letáky, odvekl je do nejbližšího města Dubna a tam je sprovodili ze světa. Můj manžel byl mezi nimi, ale zázrakem smrti unikl.

Měli jsme na Ledochovce rozsáhlou a dost

dobře zavedenou hospodářskou usedlost. Postupně ji obsazovali Poláci, Ukrajinci, nakonec i česká rodina, která rovněž emigrovala do vlasti a po usedlosti nakonec byla spouště. Zůstal jen zděný sklep a sýpky na obilí. Navštívili jsme s manželem naše rodiště v roce 1976 v srpnu.

Během války i po ní jsem umírala hladu, prodělala jsem skvrnitý tyfus v Rovně, kde houfem lidí umírali. Několikrát mi přišel povolávací rozkaz nástupu na frontu v době, kdy jsem ležela těžce nemocná v nemocnici. Město Rovno bylo dnem i nocí bombardováno, všude samé ruiny. Dostávali jsme denně přiděl 10 kdg chleba z otrub a plev. Bydlela jsem v podkrovní místnosti s polskou rodinou s pěti dětmi. Můj nastávající manžel vstoupil jako 24 letý dobrovolník do 1. armádního sboru bojující proti nepříteli, fašistům a jejich pomahačům.

Z ruin po vybombardování Rovna jsme se schopnými lidmi dávali dohromady provizorní jídelnu, abychom mohli uvařit alespoň polévku pro trosky lidí, vracejících se z koncentráků, lágrů a ghatt. Byli mezi nimi i váleční invalidé, kteří se již nemohli vrátit na frontu. Tiskli jsme letáky v OBKOMĚ proti nacistům a Banderovcům, kteří zmařili tolik životů.

Manžel se vrátil z nemocnice na konci války. Doléčoval se ve vojenské ozdravně v Malé Chuchli po návratu útvaru do Prahy. V roce 1945 jsem za ním přijela do Čs. republiky. Bohužel tyto vlastenecké a strádající osobnosti nebyly zcela doceněny.

Přeji všem krajanům a čtenářům Zpravodaje životní elán, pevné zdraví a pohodu do dalších let.

S pozdravem Esterkesová Helena

Osudy českých učitelů z Volyně

(pokračování)

Přišel osudový rok 1947. Rodiny volyňských Čechů se mohly vydat na cestu do staré vlasti. Reemigranti se pozvolna zabydlovali, hospodářili oseli pole a děti začaly navštěvovat české školy.

Šance na profesní uplatnění se nabídl i českým učitelům z Volyně. Pokud jim školské úřady uznaly předchozí vzdělání získané v Polsku či Sovětském svazu, mohli začít vyučovat na českých školách. Vcelku možno říci, že byli na školách vítáni. Přinejmenším z pragmatických důvodů. V pohraničí, kde se volyňští Češi převážně usídlovali, se učitelů nedostávalo. Navíc byla v Československu po roce 1945 zavedena jako novinka povinná výuka ruštiny na školách. Přitom jen málo učitelů v českých zemích ovládalo dobře ruský jazyk. Proto byli žádáni učitelé z Volyně, kteří rusky hovořili a psali přinejmenším obstojně.

Uvítání volyňských učitelů mezi českými kolegy bylo srdečné, někdy velmi spontánní. Řídící učitel Miloslav Šorfa z trojřídky v Soběnicích na Litoměřicku představil v červnu 1947 učitelskému sboru nově přichozí volyňskou učitelku Eugenii Novotnou stručnou biografii. Narodena v roce 1923 ve Volkově, chodila sedm let do obecné školy v Boremelu, tři roky učitelských kurzů v Dubně a tamtéž navštěvovala tři roky učitelský ústav. Reemigrovala 16. 4. 1947, usadila se s rodiči v Litoměřicích. Na zdejší školu určena přípisem okresního školního výboru v Litoměřicích ze dne 13. 6. 1947 jako literární učitelka, převzala druhou třídu a výuku ruštiny ve třetí třídě. K tomu dodal: „**Ponevadž toto služební místo jest její první působíště v novém domově, přeje jí celý učitelský sbor toho nejlepšího zdaru v krásném povolání. Vítáme ji do své učitelské rodiny s přáním všeho nejlepšího.**“

Kvalita pedagogické přípravy většiny českých učitelů z Volyně pokulhávala za československými standardy. Proto pro ně byly urychleně organizovány speciální rekvalifikační kurzy (Žatec, Brno, Plzeň). Nedostatečné pedagogické vzdělání si mohli prohlubovat na pedagogických školách (v interním či dálkovém studiu), kupř. v Teplicích. Prvá generace pedagogů z Volyně se povětšinou uplatnila jako učitelé či učitelky na nižším stupni základní školy (obecné, národní školy), nebo jako pěstounky v mateřských školách, případně vychovatelky v dětských domovech.

Počátkem 60. let vznikaly Pedagogické instituty jakožto forma vysokoškolského studia, určeného pro učitele základních škol. Učitelé z Volyně tak získali možnost rekvalifikace i pro druhý stupeň základní školy. Specifický charakter měla v padesátých letech nově založená Vysoká škola ruského jazyka a literatury, která českým učitelům z Volyně poskytla možnost rozšířit si kvalifikaci k výuce ruského jazyka na středních školách.

Řada volyňských pedagogů - repatriantů se zájmově vzdělávala ve znalostech české literatury, případně v českém pravopisu ve volném čase doma. V 50. a 60. letech uváděli někteří volyňští učitelé - repatrianti v dotaznících určených pro školské úřady, že doma studují především české knihy (čimž mysleli beletrii a prózu), s odůvodněním, že na Volyni se jim díla českých autorů do rukou nedostala.

O životních peripetiích českých učitelů na Volyni se můžeme dozvědět též z úředních spisů, uložených v archivech. Paní Antonie Dvořáková, reemigrantka z Volyně, připojila ke své žádosti o přijetí do školských služeb, stručný životopis. V něm píše:

Narodila jsem se dne 26. května 1916 v carském Rusku, na Volyni, v obci Horodiště, oblast Rovno. Dědeček Jan byl učitel, učil v nedaleké obci České Noviny. Tatínek Stanislav Švik byl dělníkem, pak s matkou Annou rozenou Šeflovou zpachtovali malou zemědělskou parcelu asi 8 ha a postupně ji spláceli. Tatínek následkem zranění v první světové válce zemřel, když jsem byla ještě v perince a měla jsem již tři sourozence. Pak se matka opět provdala za Josefa Končického.

S ním měla dalších šest dětí, bylo nás celkem 10, z toho 5 chlapců a 5 děvčat, sestra Anna jako dítě zemřela. Naše rodina neměla snadný život a proto když mi bylo 8 let, vzala si mě tetička Bartošová, která vlastnila v městečku Olyce hospodu. Tam jsem dělala posluhovačku a také navštěvovala polskou sedmiletou obecnou školu. Učila jsem se ráda a s vyznamenáním. Učitelé mě doporučovali k dalšímu studiu. Z finančních však důvodů jsem se ani švadlenou nesměla učit a zůstala jsem doma.

Když mi bylo 18 let, seznámila jsem se s učitelem Josefem Dvořákem, a brzy provdala (v listopadu 1934). Narodily se mi postupně dcery Anička, Libuška a syn Antonín. Právě při křtinách byl manžel povolán jako záložník do polské armády, neboť vypukla polsko - německá válka, začátek druhé světové války. Prožila jsem těžké období. Libuška a Toniček zamřeli na zánět mozkových blan, já jsem těžce onemocněla, a nemít pomoci příbuzných i cizích lidí, nevím, jak by to skončilo. Vrátila jsem se k rodičům a snažila si přivydělávat. Zaměstnávala jsem se obchodem, pak v obci vzhledem k nedostatku učitelů si přáli, abych (i když nemám potřebné vzdělání vyučovala v místní škole. Jako učitelka jsem pracovala tři roky,

Jaroslav Moravec (dokončení příště)

Vážený pane Steigerwalde ...

Jelikož jsem již skoro 10 let předplatitelem MF DNES (zdá se mi nejlepší), proto velice rád čtu Vaše články, s kterými se skoro vždy ztotožňuji, až na ten dnešní z 2. t. m. „Vláda úředníků - odborníků? -Nelžete, prosím“ a to v části „Šáhka po odbornících a tajných kamarádech bude obrovská. "Czela v duchu Gottwaldovy vlády a odborníky typu generál Svoboda - tajný spolupracovník nejen komunistů, nýbrž i Rusů“. Když si tuto větu přečte mladý nebo nezasvěcený člověk, řekne si: „to byl ale ten Svoboda pěkný bolševický zaprodanec.“ Snad tomu nevěřite ani Vy, pane Steigerwalde! Je to naprostá lež. Někde jste tento blábol slyšel, nebo si ho přečetl a vydáváte ho za pravdivý? Kde jste byl, pane Steigerwalde, v době války Vy? Co jste dělal? Já jsem se jako osmnáctiletý voják osobně setkal s gen. Svobodou v říjnu 1944 v první linii, když německé tanky ze skalnatého vrchu v Karpatech ostřelovaly naše pozice v příhraniční polské vesnici Zindranowa. Po několika útocích, které stály dvě desítky životů československých vojáků, převážně volyňských Čechů, jsme tento masiv dobytí. Brána do Československé republiky byla otevřena, i když v dalších bojích stála mnoho životů. Sovětské velení zakázalo gen. Svobodovi, jako veliteli čs. armády v SSSR, aby riskoval vlastní život.

Vám se to asi nebude líbit, když budu stát za gen. Svobodou, ale vím toho dost, abych to mohl obhájit. Byl to především velice odvážný a houževnatý voják, když dával dohromady čs. jednotku ze sovětských gulagů, zajatců ze slovenských jednotek a konečně z dobrovolníků volyňských Čechů. Z toho, co jste uvedl o gen. Svobodovi, nic neodpovídá pravdivé skutečnosti. Ve válce jste nebyl, neviděl jste umírat své kamarády, ani nepředstavitelná zmrazení, která těmto vojákům zneškodnila normální život. Vy ani nevíte, jak po vystřelení „kopne“ puška, ale přesto jste se pasoval na tvrdého kritika gen. Svobody. Víte vůbec, že gen. Svoboda nebyl ani členem KSČ? Vstoupil až v obrodném procesu, aby podpořil Dubčeka. Jistě víte, že gen. Svoboda šel za Gottwaldem prosit o poskytnutí milosti gen. H. Pikovi, který byl odsouzen prokurátorem, bolševickou stávkou, Vašem. Oba odešli do hradního parku, aby byl zneškodněn případný odposlech, kdy mu Gottwald sdělil, že se nedá vůbec nic dělat, neboť soud proběhl pod sovětskou taktovkou. Víte, proč asi sám Stalin žádal vedení KSČ, aby gen. Svoboda byl sesazen z funkce ministra obrany a uvězněn? Poslušní sloužové Stalina uposlechli a uvěznil ho. Neboť tento člověk stejně jako H. Pika poznali gulagy, údernou pést dělnické třídy a zvrácenost komunistických idejí. Gen. Svoboda byl velký vlastenec a nikdy nepodléhl zvrácenosti komunistických idejí také proto, že sám pocházel z velkého gruntu na Moravě, kde byl velice oblíben.

Pane Steigerwalde, víte, že právě my, příslušníci Východní armády, zejména pak volyňští Češi, již v květnu 1945 jsme varovali před gulagy, hladomory a zvůli sovětských bolševiků? Skoro nikdo nám však nevěřil. Výsledkem byly pak volby v roce 1946.

Věřím, že budu moci nadále číst Vaše velmi poutavé články a nebudu muset Vás zařadit např. do skupiny rádoby spisovatelů pana Topola, který bez znalosti základních válečných a poválečných období se vyjadřuje tak, že to nelze nazvat jinak než blábol.

Mám právo žádat MF DNES, aby mou reakci na Váš článek otiskla. Pokud tak neučiní, budu jim vděčný, že Vám ho alespoň předají. Praha, 3. dubna 2009
Ing. Zdeněk Damašek

Já a moje rodina ...

My starší lidé každý máme svůj „šuplíček“, kam si ukládáme své paměti. Já se v něm vracím až do svých dětských let. Psal se rok 1922, kdy mi zemřel ve svých 32 letech tatínek. Maminka, vdova, 28 let. Dvě malé děti, Sašu 8 let a mě, Aničku, 4 roky. Za rok se maminka provdala za pana Doležala, místního majitele krejčovství, o 17 let staršího, v obliběji poznamenaném důlky od černých neštovic. Byl to však významný člověk. Tím se maminka stala jeho třetí ženou. S první ženou se p. Doležalovi narodili dva chlapci, Boris a Jiří. Při třetím porodu rodička i děvčátko zemřely. Po čtyřech letech se p. Doležal ženil podruhé. Narodilo se jim 6 dětí. Bohužel, když děti dorůstaly do 7-8 let, z neznámých důvodů umíraly. Zůstal jen Vašík (8) a Mařenka (12). Při sedmém porodu rodička i děvčátko zemřely. Potřetí se pan Doležal oženil

potřetí s mojí maminkou a v něm mu přivedla další dvě děti. Po čtyřech letech se narodila společně Vlastička. S nadšením jsme ji přivítaly mezi nás. Mezi námi neexistovala slova jako naše děti, vaše děti. Pouze bratříček a sestřička. Nikdy slovo macecha, otčím, jen tatínek a maminka. A ještě tatínkova maminka, naše babička. Tatínek nám zajišťoval slušná živobytí a maminka třikrát denně teplé jídlo. Každý den jsme třikrát zasedali (10 osob) k velkému stolu, kde ležela bochník chleba, který maminka s tatínkem sami každé pondělí upekli.

A čas šel ...Každý z nás se něčemu vyučil. Až do roku 1939, kdy nás obsadil SSSR. Strach, nepokoj, vězení, nedostatek všeho narušily naše mladá léta. Rok 1941 válka. Mí tři bratři a švagrová dobrovolně vstupují do Svobodovy armády a já s manželzem odjíždíme do Protektorátu.

Vláda SSSR nás označila za kapitalisty a nám, když jsme ještě měli zastoupení prodeje zemědělských českých strojů pro Polsko vše zestátnila a vyhodila nás z bytu. I moje rodiče taktéž.

Po válce se rodiče vrátili zpět. My jsme však zůstali v Československu. Osud nás zavál do Žatce, kde bydlíme plných 68 let. V minulých letech mě velice scházelo kulturní vyžití. Ihned jsem se zapojila do pěveckého sboru, amatérského divadla, šestkrát jsem cvičila na Strahově. Dlouhou letou předsedkyní Českého svazu žen. Za to jsem z ústředí Praha dostala zlatou medaili. Na doplnění ještě stále píši kroniku ČSŽ 38 let a zapojila jsem se také do církevní činnosti. Byla jsem spoluzakladatelkou pravoslavné církve v Žatci, a 28 let zpěvu v círk. sboru. Za veškerou činnost mi letos byl v Karlových Varech v církvi Petra a Pavla z rukou Metropolitů Kryštofa Arcibiskupa českých zemí a Slovenska předán řád Cyrila a Metoděje, zlatou medaili.

S manželem jsme vchovali jednoho syna Leopolda. Můj manžel byl velice uvážlivý, klidný a já do všeho hrr. A tak jsme se každý měsíc „rozváděli“. Až z toho v r. 1988 byla zlatá svatba a po deseti letech diamantová. Ještě jeden rok nám bylo dopřáno být spolu. To jsou dosud mé krásné vzpomínky
Anna Martišová

ZPRÁVY Z REGIONŮ ...

Region Litoměřice

8. 5. 2009 jsme se již zpravidla sešli na městském hřbitově v Litoměřicích u památníku obětem 2. světové války u příležitosti 64. výročí ukončení války, abychom vykonali to jediné, co můžeme a co jsme povinni oživit vzpomínky na události té hrozné doby a hlavně na hrdinské činy bojovících a s projevem hluboké tucty obětem, které položily své životy za naši svobodu a mírový život, položit i k jejich památníku aspoň krásné kytice živých květů.

Akci organizoval a úvodním slovem doprovázel vedoucí regionu krajan Josef Kozák. Na akci se podíleli: zástupce Mě.Ú. Litoměřice místostarosta p. Landa a zástupci organizací SČVP, ČSBS a ČsOL, kterých jsme my, volyňští Češi, členy. Bylo potěšující, že se té pietní akce zúčastnili i mladší jedinci včetně malého školáčka. Stejný pietní akt proběhl u pomníku obětem KT Richard.

U příležitosti takových významných výročí v atmosféře celostátních oslav s nejrůznějším pojetím způsobu oslavování, které vidíme na obrazovce televize, se nelze ubránit dojmu, že naděje na mírové uspořádání života na této planetě, které jsme měli na konci války v roce 1945 byly plané, že i vyspělé civilizace se musí v současné době jistit ještě dokonalejší hrubou fyzickou silou, a ani ty miliony obětí jen jedné světové války, které chodíme na hřbitovy oplakávat a uctívát, stejně nezastavuje přípravu mocných válčit o nejrůznější cíle v podstatě za hegemonii na této planetě, bez ohledu na počty lidských obětí a množství zmařených nedocenitelných hodnot, léty lidmi vytvářených.

My, ve většině, co jsme válkou prošli a přežili, rádi slyšíme odborně vzdělané, optimisticky nazírající prognostiky, kteří tvrdí, že vývoj mezilidských a mezi-státních vztahů na zemi musí pokračovat jinak, protože takto by těch 50 milionů obětí v 2. světové válce mohlo přerůst v budoucnu do katastrofy nepředstavitelné.
V. Suchopárová

A ještě Region Litoměřice

UPOZORNĚNÍ

Plánovaný zájezd na Volyň prozatím není možno uskutečnit vzhledem k malému počtu přihlášených zájemců. Pokud se přihlásí větší počet osob, pak se tento zájezd uskuteční v jiném termínu. Přihlásit se mohou naši krajané SČVP s tím, že budou mít možnost navštívit svá rodná místa, a sympatizanti, kteří mají zájem poznat Volyň a seznámit se s její historií.

Chcete-li bližší informace, volejte ve večerních hodinách na číslo 233 552 994

Region Uničov

POZVÁNKA

Vážení přátelé, srdečně Vás zveme na společné setkání regionu Uničov, které se uskuteční v **neděli 31. května 2009 od 15 hod. v Městském kulturním zařízení v Uničově (Budova kina-Moravské nám.)** Vedle tradičního programu a organizačních záležitostí vystoupí také pěvecký sbor Rosička.

POZVÁNÍ VOLKOV

V sobotu 13. června 2009 se koná už tradiční volkovské setkání. Začátek v 10 hodin v Lounech, restaurace Stromovka.

Přihlášky přijímá Eugenie Arvayová, Lišťany 190 440 01 Louny, tel. 415691568 nebo Vlasta Srebecká, Jaronymova 671, 440 01 Louny, tel. 739 061 294.

Prosíme čtenáře Zpravodaje, aby uvědomovali ty, kteří časopis neberou a ani nemají možnost ho číst,
Pofadatelé

Region Chomutov

POZVÁNKA

Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel regionu Chomutov společně s OV ČSBS a ČsOL srdečně zveme všechny krajanu i z dalších regionů na naše krajané setkání, které se uskuteční **25. září 2009 od 10. hod. již tradičně ve středisku kulturních a knihovnických služeb Palackého ulice č. 85 v Chomutově** Za region Jiřina Kačerová

NAŠI JUBILANTI ...

I. čtvrtletí (dodatečně)

Region Domažlice

Leden: 85 let Tomanová Emilie, Lipiny, Malý Malakov, 85 let Koček Václav, Palče, Buková

Únor: 85 let Kovalčuk Bohuslav, Kopče, Horšovský Týn. 84 let Malá Anna, Ivaničce, Srby. 80 let PhDr. Fiala Jaroslav, Kupičov, Plzeň.

Březen: 92 let Kubačková Anna Ivaničce-Polžice. 88 let Dufek Vladimír, Dolinka-Srby. 83 let Böhmová Naděžda Olšanka-Přeštice.

Všem jubilantům zdraví, štěstí, spokojenost a horně jarního sluníčka přejí

Ledvina Vladimír a Naďa Pytelková

Poznámka redakce: V minulém čísle bylo znovu uveřejněno, že jubilanti do osmdesátky budou ve Zpravodaji slavit jen půlkulaté a kulaté narozeniny. Od 80 let nahoru každý rok. Dodržujte též zaslání ve správném čtvrtletí. Do budoucna nebudeme uveřejňovat údaje dodatečně! Prosíme o respektování tohoto do regionů zasláno usnesení!

II. čtvrtletí 2009

Region Praha

Duben: 70 let Fňukalová Ludmila z Kupičova, Beroun. 81 let Ing. RNDR. Andres Evžen Okolek, nyní Praha 5

Květen: 65 let Nečasová Marie Mstěšín, nyní Mimoň. 81 let Klejšmířová Ludmila Kněhýňky, nyní Jaromeř a Martinovský Otakar z Volkova, nyní Říčany. 86 let Ing. Hofman Jiří Družkopol, nyní Praha 4, 84 let Kubišta Rostislav z Malého Žitína, nyní Mladá Boleslav, příslušník 1. Čs. armádního sboru. 87 let Vránová Emilie z Novokrajeva, nyní Černošice.

Červen: 50 let Troníčková Galina z Chomutova, nyní Praha 3. 80 let Tomášková Jarmila Sívce, nyní Kladno. 82 let MUDr. Králíčková Miloslava Mstěšín, nyní Praha 10. Držmíšková

Antonie z Novin Českých, nyní Choceň.

Dodatečně blahopřejeme Evženii Kopčákové z Kvasilova, nyní Zborov (Slovenská republika), která v měsíci březnu oslavila významné životní jubileum. Paní Kopčákové se tímto omlouváme.

Všem jubilantům co nesrdečněji blahopřejeme, do dalších let přejeme hodně štěstí, zdraví a životní pohody.

Za všechny členy pražského regionu:

*Irena Malinská, předsedkyně a Roman Štěr.
Jubilantům blahopřeje i redakce Zpravodaje*

NAŠE ŘADY OPUSTILI ...

Dostali jsme dopis od Cyrilometodějské Ligy v Kanadě

OZNÁMENÍ A POZVÁNÍ

Na 57. tradiční Českou národní pouť do Svätyně Mučedníků v Midlandu, Ontariu a Kanadě, která se bude konat v neděli 7. června 2009

Program: 11:00 hodin dopoledne Krížová cesta (venku), pak modlitba Svatého Růžence

13.30 hodin odpoledne Mše svatá v bazilice

Prosíme o modlitby za zemřelé spolupracovníky v minulém období:

Doc. Dr. Oldřich Konvička, Německo, **Pan Jaroslav Kytli**, Toronto, Ontario, Dp. Jan Smutný, Pleasanton, Nebraska, U.S.A., Ing. Otakar Jangl, Sherrington, QC. JUDr. Radko Klein-Jánský, St. Louis, MO., USA, Dp. MUDr. PhDr. Josef Kadlec, S. J. Washington, D. C. Pan Otakar Václavek, Kanada-Ottawa, Ont., Sl. Leopolda Zatloukalová, Toronto, Ont., Pan Josef Šneberger, Aurora, CO., USA a pan Stanislav Šmelhaus, Brookfield II. USA.

Duchovním rádcem CML v Kanadě je dp. Libor Švorčík, 496 Gladstone Ave. Toronto, ON

Miroslav Novotný, jednatel

Václav J. Vostřez., předseda

(Uvítali bychom, kdyby se do našich řad SČVP přihlásili i někteří naši krajané z Kanady redakce)

Region Litoměřice

V dubnu zemřel člen našeho regionu pan Jiří Stehlik ve věku 72 let z Bílého Újezda u Velemina. Narodil se 27.1.1937 v Hrinovštině.

Upřímnou soustrast projevuje

výbor regionu Litoměřice

Region Domažlice

V červenci roku 2008 ve věku 82 let zemřela krajananka, dlouholetá členka našeho regionu paní Zdenka Hříšná z Horoušan na Volyni, nyní Horodiště.

Po dlouhé nemoci ve věku 88 let v lednu zemřela naše krajananka, dlouholetá členka, výborná kamarádka paní Tonička Drbohlavová z Horšovského Týna, rozená Kocková z Palce.

Pozůstalým rodinám upřímnou soustrast za region projevují

Nad'a Pytelková a Vladimír Ledvína

Region Litoměřice

Dne 9. 4. 2009 opustila naše řady dlouholetá členka SČVP regionu Litoměřice Marie

Sekyrová roz. Kozáková nar. v Teremne Lipínech u Lucka, bytem Žitenice. Zprávu podává sestřenice Anna Holubová.

Dne 6. 5. zemřela paní Věra Benešová-Tomášová ve věku nedožitých 76 let. Narodila se v Malíně na Volyni. Potom žila na Boratině a Kvasilově. Po příchodu do Čech žila v Encovanech.

Zprávu podává dcera Helena Urbánková

Region Žatec

Dne 2. března zemřel Josef Cajtler ze Žatce, rodák z Teremna v nedožitých 82 letech.

8. března zemřela Jarmila Maňasová z Libešic, rodem z Hulče České, ve svých 85 letech.

28. března zemřela Ludmila Benešová za Žatce narozená v Maskovštině na Volyni, 85 let Dne 21. dubna zemřela moje kamarádka z dětství a také sestřenka Boženka Dandová-Vránová z Mikulášovic, rodačka z našeho Novokrajeva, 81 let.

25. října minulého roku zemřela Libuše Junová z Velké Černoci, rodem Noviny České, 76 let. Také v minulém roce zemřela Libuše Balogová z Podbořan, pocházela ze Zdobunova. 76 let. *Pozůstalým upřímnou soustrast vyjadřuje Kamila Ondrová*

Region Chomutov

5. května 2009 ve věku nedožitých 84 let zemřel náš dlouholetý člen, příslušník Svobodovy armády pan Bohumil Štátný z Omelanštiny na Volyni, bytem v Žatci.

Upřímnou soustrast rodině vyjadřuje za region *Jiřina Kačerová a jednatel Josef Roller*
K projevům účasti se připojuje i redakce Zpravodaje

Příspěvky na tiskový fond

Region Praha: Dana Štechová, Praha, 200 Kč, Ludmila Klejšmídková, Jaromeř, 200 Kč, Josef Albrecht, Kladno, 200 Kč, Ing. Pavel Kulich, Praha, 200 Kč, Zdeněk Pichrt, Praha, 300 Kč, Ludmila Raicin, SRN-Berlín, 300 Kč a Václav Michálek. Blovice, 100 Kč

Region Moravskoslezský: Vilém Jersák, Hodonovice, 200 Kč, Josef Kadlec, Krmelín, 200 Kč

Region Chomutov: Vladislav Musil, Kadaň, 200 Kč, Marie Zelenková, Račetice, 200 Kč

Region Šumperk: Anna Foglová, Šumperk, 200 Kč

Region Tachov: Jiřina Langrová, Plzeň, 500 Kč
Region Žatec: Anna Jursová, Žatec, 400 Kč, Vlasta Kašparová, Žatec, 200 Kč, manž. Tomešovi, Žatec, 100 Kč a Jiřina Zetková, Žatec, 50 Kč

Oprava z minulého čísla:

Region Broumov: (chybně uvedeno: Alex Stejskal, 50 Kč, správně 200 Kč, chybně uvedeno Vladimír Ledvína, 50 Kč, správně Vlastimil Ledvína. Za chybu se omlouvá M. Nečasová)

Důležité sdělení: paní Marie Nečasová se přestěhovala a nová adresa je:

Podhájek 68/V, 471 24 Mimoň, jak je nově uvedeno na zadní straně časopisu v tiráži.

Příspěvky můžete také posílat na tuto novou adresu.

Výzva: vyhledávání příbuzných v městě Planá u Mariánských Lázní

Vážení krajané,

Rada černobylských krajanů obdržela dopis od VOLODYMYRA ČAJKIVSKÉHO z Ukrajiny, který pátrá po bratrancích svého dědy Radčenka Vasyla, rodáka z Žitomířské oblasti. Uvádí i jména: Palaček Vladimír a Hromek Konstantin, údajně bytem Planá u Mariánských Lázní, bývala Stalinova ulice 221/3.

Prosím každého, kdo může poskytnout informaci o příbuzných Vasyla Radčenka, kontaktovat mne.

Děkuji. Doc. Boris Iljuk, CSc. Předseda Rady černobylských krajanů

Masarykovo nám. 1. 551 02 Jaroměř-Josefov

e-mail: boris.iljuk@uhk.cz

Sdělení pro krajané, kteří se přihlásili jako sirotci po rodičích, kteří zahynuli za 2. světové války.

Ve Zpravodaji č.2/2009 byla uveřejněna výzva, aby se přihlásili oprávnění zájemci o udělení **Osvědčení o účasti v národním osvobození podle zákona č. 255/1946 Sb** (dále **Osvědčení**). Podobnou výzvu předtím sdělil interním dopisem předseda **Rady černobylských krajanů SČVP** doc. Boris Iljuk, CSc. členům této rady a ti uvědomili černobylské krajané podle příslušného místa bydliště.

Do 30. dubna, 2009, což je den dříve sdělené **uzávěrky**, se jednateli SČVP J. Hofmanovi přihlásilo 75 a B. Iljukovi 62 zájemců.

Souhrnný seznam nyní jednatel předá **Oddělení pro udělování Osvědčení** ministerstva obrany ČR. V souladu s dřívější dohodou ředitelka **Oddělení** zašle seznamy **Krajským vojenským velitelstvím** (dále KVV), příslušným podle míst bydliště zájemců. Každé KVV má uzavřené smlouvy s „terénními pracovníky“, zpravidla bývalými vojáky z povolání, o pomoci válečným veteránům a jejich pozůstalým. Příslušný terénní pracovník vás, po předchozí telefonické dohodě s vámi, navštíví, dodá formulář žádosti a pomůže vám ho vyplnit. Vy si připravte příslušné dokumenty nebo údaje, kde je lze (v ČR nebo v zahraničí) vyžádat.

Jakmile žádost Oddělení pro udělování Osvědčení ministerstva obrany ČR odešlete, **ve vlastním zájmu to oznamte jednateli SČVP**. Spojení je uvedeno ve **Zpravodaji č.2/2009**.

Ing. Jiří Hofman, jednatel SČVP.

Doc. Boris Iljuk, CSc, předseda RČK SČVP

Poznámka: doporučujeme si znovu přečíst postup celé akce ve **Zpravodaji 2/2009**.

Důležité upozornění! Jelikož se mnozí dotazy dárců na název a číslo konta Sdružení, rozhodli jsme se, že tento údaj budeme uvádět v každém čísle Zpravodaje. **Název konta:** Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel, Praha. **Číslo konta:** 000000-1937591369/0800, Čs spořitelna a.s. - Ryfářská 29, Praha 1. **Dary můžete posílat i na adresu hospodářky Sdružení: Marie Nečasová, Podhájek 68/V, 471 24 Mimoň, mobil.: 728 351 726..** Prosíme čtenáře, aby nás neupomínali o zveřejnění darů-dary můžeme uveřejnit teprve po obdržení účetního dokladu!! **Krajané! Neposílejte v žádném případě peněžní dary na adresu redaktorky! Díky za pochopení.** Záležitosti týkající se evidence členů - změny adres, přihlášky nových členů - ukončení členství a veškeré dotazy toho se týkající zasílejte na adresu: **Antonie Kramná, ul. Černého 513/5, 182 00 Praha 8**

Tiráž: Zpravodaj vydává Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel pro potřeby svých členů. Za obsahovou náplň odpovídají jejich autoři. Vychází jako občasník. Šéfredaktor: Věra Latzelová. Příspěvky nejsou honorovány, nevyžádané rukopisy se nevracejí. Příspěvky zasílejte do 3. každého měsíce na adresu: Věra Latzelová, Slapská 1910/6, 100 00 Praha 10. Podávání novinových zásilek povoleno Česká pošta, s.p. odštěpným závodem Praha č.j.nov. 5400/95 ze dne 8. 8. 1995. Toto číslo vyšlo: 24. 5. 2009